

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce: **R. G.,**
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo dopravy**
se sídlem nábr. Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1,

o žalobě na ochranu proti nečinnosti

takto:

I. Řízení se zastavuje.

II. Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

III. Žalobci se vrací část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč a žalobci se ukládá, aby ve lhůtě 3 dnů od doručení tohoto usnesení soudu sdělil bankovní spojení za účelem vrácení soudního poplatku.

Odůvodnění:

- Podanou žalobou se žalobce domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného, kterou spatřuje v tom, že žalovaný nerozhodl o stížnosti žalobce ze dne 23. 10. 2024, podané proti odložení žádosti ze dne 11. 10. 2024, č. j. MD-55858/2024-072/4.
- Podáním ze dne 5. 5. 2025 vzal žalobce podanou žalobu zpět, s tím že žalovaný požadované rozhodnutí dne 21. 3. 2025 vydal.
- Podle § 47 písm. a) s.ř.s. *soud řízení zastaví, vzal-li navrhovatel svůj návrh zpět;*
- Podle § 60 odst. 3 s.ř.s. *žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.*
- Podle § 60 odst. 7 s.ř.s., *jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává.*
- Podle § 10 odst. 3 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, *soud vrátí z účtu soudu i zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním.*
- Soud v souladu s citovanými zákonnými ustanoveními řízení zastavil, neboť žalobce vzal žalobu zpět.
- Co se týče náhrady nákladů řízení, řídil se soud následující úvahou.
- Právo na náhradu nákladů řízení podle míry úspěchu nevzniká účastníkům řízení tehdy, jestliže řízení bylo ukončeno procesním rozhodnutím (odmítnutím návrhu nebo zastavením řízení).

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Výjimku z tohoto pravidla představují dva případy, v obou je výsledkem řízení jeho zastavení, a to jednak uspokojení navrhovatele postupem dle § 62 s. ř. s., jednak zpětvzetí návrhu z důvodu pozdějšího chování odpůrce. Důvodem zpětvzetí návrhu na zahájení řízení musí být jednání odpůrce, k němuž došlo až po zahájení řízení (nikoliv ještě před zahájením řízení), rozhodující je okamžik, kdy se o tomto chování navrhovatel dozvěděl, resp. při náležité péči dozvědět mohl. Mezi chováním odpůrce a zpětvzetím návrhu na zahájení řízení musí být příčinná souvislost. V této souvislosti se hodnotí nejen to, zda v důsledku chování odpůrce po podání návrhu na zahájení řízení nastal stav, který navrhovatel podáním návrhu sledoval, nýbrž i to, zda návrh byl v okamžiku zahájení řízení důvodný. V projednávané věci žalovaný vydal rozhodnutí po podání žaloby a z procesního hlediska nese odpovědnost za to, že řízení bylo zastaveno.

10. Žalobce vzal žalobu zpět pro pozdější chování žalovaného, a za běžných okolností by tedy měl právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s.
11. Podle odst. 7 tohoto ustanovení však platí, že jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává. Komentářová literatura k tomuto ustanovení uvádí, že „*judikatura správních soudů se doposud systematicky nezabývala výkladem pojmu ‚důvod hodný zvláštního zřetele‘. Lze proto vyjít z judikatury ÚS a navazující civilistické judikatury vztahující se k obsahově obdobnému § 150 o. s. ř. Podle ní se za okolnosti hodné zvláštního zřetele považují takové okolnosti, pro které by se jevílo v konkrétním případě nespravedlivým ukládat náhradu nákladů řízení tomu účastníku, který ve věci úspěch neměl, a zároveň by bylo možno spravedlivě požadovat na úspěšném účastníku, aby náklady vynaložené v souvislosti s řízením nesl ze svého.*“¹ Nejtypičtějším důvodem pro takový postup soudu jsou majetkové poměry účastníků řízení, avšak soudu nic nebrání tomu, aby těmito důvody byly i jiné okolnosti, budou-li dostatečně výjimečné a individualizované.
12. Městský soud v Praze ze své úřední činnosti zjistil, že žalobce podal ke dni 6. 5. 2025 celkem pět žalob na ochranu proti nečinnosti směřujících proti žalovanému.
13. V nyní projednávané věci a také v několika věcech předcházejících (např. sp. zn. 10A 107/2024, 11 A 72/2024, 8A 59/2024, či 14 A 49/2024) poukázalo Ministerstvo dopravy na zátěž, kterou mu působí několik fyzických osob svými zjevně organizovanými procesními obstrukcemi ve věcech řídičských přestupků, jež nápadně připomínají praktiky tzv. pojišťoven proti pokutám. K osobě žalobce pak konkrétně uvedlo, že je jedním z žadatelů, kteří společně, jako organizovaná skupina zasílají různé podněty na žalovaného, kraje, města a další veřejné instituce, přičemž ve spojení s dalšími žadateli se je snaží podáními zahltit. Zástupce žalobce, advokát M. K. navíc zastupuje v jiných řízeních další žadatelky a žadatele ve věcech řídičských agend.
14. Městský soud k tomu konkrétně ověřil, že Mgr. K. aktuálně vystupuje jako zástupce žalobců v celkem šesti věcech, a to v pěti žalobách na ochranu proti nečinnosti podaných proti žalovanému Ministerstvu dopravy a v jednom případě na ochranu proti nečinnosti Magistrátu hl. m. Prahy.
15. V první řadě je zřejmé, že nestandardně vysoký počet žádostí o informace podaných během krátkého období neúměrně zatěžuje jak povinné subjekty, tak jejich nadřízené orgány. Touto metodou generují množství žádostí o informace, které povinný subjekt či posléze žalovaný, jenž rozhoduje o navazujících stížnostech a odvoláních, nestíhá vyřídit v zákonné lhůtě. Žalobci se tak do značné míry podílejí na tom, že správní orgány nejsou schopny o jejich žádostech včas rozhodnout. Pokud by žadatelé, podali méně žádostí o informace, v nichž by kumulovali větší rozsah požadovaných informací, jistě by nemuseli podávat ani tolik nečinnostních žalob. Soud nepředstírá, že ví, k čemu všichni tito žadatelé žádané informace potřebují. Lze však poznamenat, že pokud by podali jednu společnou žádost, kterou by správní orgány nedokázaly včas k jejich

¹ Tamtéž; bod 19 komentáře k § 60.

spokojenosti vyřešit, a následně by podali i společnou (nečinnostní) žalobu, soud by rozhodoval o nákladech řízení dle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V takovém případě by mimosmluvní odměna přepočtená na jednoho žalobce nedosáhla stejné výše jako v případě jednotlivě podaných žalob. V případě kumulace více požadovaných informací do jedné žádosti by byl rozdíl samozřejmě ještě výrazně větší.

16. Soud prozatím považoval za předčasné vyslovit jednoznačný závěr, že jednání žalobce a jeho zástupce je nutné považovat za zneužití žalobního práva, jehož účelem je primárně získat náhradu nákladů řízení (podrobněji rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 76 A 6/2021-57 z 30. 3. 2022, bod 25 a násl.). Je tomu tak i s ohledem na výjimečnou povahu konceptu zneužití práva, k němuž NSS v bodě 33 rozsudku č. j. 1 Afs 61/2015-46 z 10. 11. 2015 uvedl, že „je sám o sobě jednoduše zneužitelný. Orgány veřejné moci by obecně měly odolávat pokušení vydávat se v argumentaci právě jeho cestou, pokud se nabízí cesta jiná. [...] Zákaz zneužití práva je opravdu prostředkem ‚ultima ratio‘, který plní funkci záchranné brzdy pro případ, že by konkrétní pravidla při svém doslovném uplatnění vedla k rozporu s konceptem materiální spravedlnosti, protože jsou využívána v rozporu s podstatou daného práva, resp. jeho smyslem a účelem [...]“. To ovšem neznamená, že při neodůvodněné kumulaci dalších věcí stejného či obdobného charakteru soud nebude v budoucnu s dalšími obdobně konstruovanými žalobami takovým způsobem zacházet. Jestliže by totiž představovalo zneužití práva samotné podání žaloby, pak by se tato okolnost musela projevit nejen při rozhodování o nákladech řízení, ale také ve výroku o věci samé. Prozatím soud ještě nedovodil jasný úmysl zjevně obstruovat správní orgány, způsobit škodu či iniciovat spory s výlučným záměrem obohatit se na přiznaných nákladech řízení.
17. Právní řád však poskytuje soudu jemnější nástroje, jak zohlednit shora podrobně popsané zvláštní okolnosti, a to právě v podobě mimořádného nepřiznání náhrady nákladů řízení z důvodů hodných zvláštního zřetele dle § 60 odst. 7 s. ř. s. Těmi jsou v nynější věci nestandardně vysoký počet žádosti o informace, podaných v krátké době bez zjevného účelu skupinou osob propojených nejen obdobným postupem ve správním řízení, ale také osobou advokáta a následně podání víceméně formulářových žalob. Obsah těchto podání, procesní postup žadatelů (resp. žalobců) i řada podezřelých okolností podle názoru soudu odůvodňují závěr, že by bylo nespravedlivé uložit náhradu nákladů řízení žalovanému, ačkoli by k tomu byl za obvyklých okolností povinen.
18. Vzhledem ke všemu shora uvedenému soud rozhodl podle § 60 odst. 7 s. ř. s. tak, že žalobci se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
19. O vrácení soudního poplatku soud rozhodl podle citovaného zákonného ustanovení tak, že žalobci se vrací část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč a současně mu uložil, aby sdělil bankovní spojení za účelem jeho vrácení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 7. květen 2025

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu